

Lidenshistorier

Dacke. Målning av Olle Häggblöf, uppväxt i Långliden. Nu bosatt i Hälleråd i Vingåker.

SALEN

Nästan alla mangårdsbyggnader hade ett rum, som kallades salen. Det var det största rummet, ofta beläget så att man inte i vardagslag behövde passera igenom. Dörrarna till salen var sällan öppna. I salen placerade man sina finaste möbler och allt, som kunde höja statusen. Salen stod oeldad större delen av året. Men när det var jul och bjöds till kalas, då eldade man i salens kakelugnar. Dessa var ofta konstfärdiga och vackra, uppförda av professionella kakelugnsmakare.

I salen höll man även till när det var bröllop och begravning. Om någon i familjen avled, placerades kistan med den döde i salen. Den som ville ta ett sista farväl, kunde där göra detta. Från salen skedde också det s.k. "uttaget", dvs. utgångspunkten till den sista resan till kyrkan. På dom mindre gårdarna hade man också en sal, men här med en helt annan funktion. Salen där var ofta oinredd. Ett utrymme där man förvarade det, som man inte ville ha i uthusen. Det kunde ofta se ganska stökigt ut. Så var fallet på Halvgårdssvedjan i Dacke. Från granngården kom en gång sonen Nils på besök. Han tittade in i salen och konstaterade: "Vi ha en tockendänna sal vi också å ett djävla före är det där också."

Sven Söderqvist